

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИФРОВІ МОДЕЛІ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»

Рівень освіти	другий (магістерський)
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування Цифрове врядування
Тривалість викладання	3-тя чверть
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	2 години на тиждень
практичні:	4 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=5366>

Кафедра, що викладає:

Державного управління і місцевого самоврядування (ДУМС)

Викладач:

Старушенко Галина Аркадіївна

к.т.н., професор, доцент кафедри

Персональна сторінка

E-mail: Starushenko.H.A@nmu.one

1. Анотація до курсу

Сьогодення в глобальному масштабі характеризується стрімким розвитком нової економіки та суспільних відносин, основою яких є цифрові технології, і поступ яких докорінно змінює як життя людей, так і бізнес-процеси та сферу управління.

Сутність цифрової економіки полягає в тому, щоб водночас з відомими традиційними фізичними продуктами, послугами, процесами та технологіями існувала й модельна (віртуальна) дійсність цих самих речей, процесів. Це дасть змогу проводити модельні комп'ютерні експерименти, модельний цифровий супровід у режимі реального часу, ефективно діяти. Всі ці інновації зумовили широке впровадження цифрової економіки і, водночас, переосмислення

усталених понять, зокрема, ризику. У контексті цифрової економіки доцільно говорити про цифровий ризик та цифрові моделі управління ризиком.

Особливу роль ризик відіграє в публічному управлінні, що пов'язано із специфікою цієї сфери діяльності, в котрій неможливо запобігти випадковості й конфліктності, зумовлених найрізноманітнішими причинами: політичними подіями, податковим регулюванням, змінами у законодавстві, коливаннями цін і курсів валют, конкуренцією, невиконанням договірних зобов'язань, особистими уподобаннями і перевагами учасників подій, природними явищами та багатьма іншими факторами.

В цьому зв'язку виникає необхідність обов'язкової оцінки ризику на кожному етапі управлінської діяльності, що можливо лише за умов використання необхідних знань та вміння організації грамотного ризик-менеджменту. Саме тому сучасні фахівці в сфері публічного управління мають однаковою мірою володіти знаннями як з економіки та менеджменту, так і зі сфери цифрових технологій.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни формування у здобувачів вищої освіти загальних і професійних компетентностей щодо теоретичних та практичних засад побудови цифрових моделей ризик-менеджменту в публічно-управлінській діяльності, з метою адекватної оцінки ризикових ситуацій, прогнозування кінцевого результату, вибору оптимальної стратегії в умовах невизначеності, випадковості та конфлікту задля перетворення невизначеності на можливості.

Завдання курсу:

– **знати і розуміти:** методи дослідження ризику та ефективні прийоми управління ним; способи оцінки ризикових ситуацій; методи прогнозування кінцевого результату й вибору оптимальної стратегії в умовах невизначеності, випадковості та конфлікту; виправданий ризик – необхідний атрибут в стратегії і практиці ефективного управління;

– **вміти:** моделювати ризикові ситуації з використанням цифрових технологій; давати якісну й кількісну оцінку ступеню і мірі ризику; прогнозувати оптимальні способи поведінки в ризикових ситуаціях; вибирати оптимальні стратегії в умовах ризику; запропоновувати обґрунтовані рекомендації щодо зменшення ризику до прийнятних меж.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

– продемонструвати *розуміння* сучасних наукових концепцій стосовно теоретичних питань ризик-менеджменту як системи управління ризиком;

– продемонструвати *розуміння* цифрових моделей та методів дослідження ризиків в публічно-управлінській діяльності;

– продемонструвати *знання* апарата якісного і кількісного аналізу й оцінки розвитку ризикових ситуацій та способів вибору оптимальної стратегії в умовах невизначеності, випадковості і конфлікту;

– продемонструвати *знання* способів кількісних оцінок конкретних видів ризику з використанням цифрових технологій;

– продемонструвати *володіння* ефективними прийомами управління ризиком;

– продемонструвати *розуміння* поняття диверсифікації як способу зниження ризику;

– продемонструвати *вміння* застосування цифрових моделей теорії корисності в ризик-менеджменті.

4. Структура курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу Мета, завдання, результати Політика курсу Навчальні матеріали Система та критерії оцінювання	Лекція	Силабус Презентація курсу Методичні рекомендації Рекомендовані джерела ККР для проведення заліку	–
	Тема 1. Введення. Поняття ризику. Види й класифікація ризиків. Сутність і зміст ризик-менеджменту		Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-3
	Практичне заняття «Практичне використання системи ризик-менеджменту. Види й класифікація ризиків»	Практичне заняття	Методичні рекомендації	–
2	Тема 2. Цифрові моделі оцінки ризику в абсолютному вираженні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-2
	Практичне заняття «Якісні та кількісні оцінки ризику»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Спеціалізовані веб-ресурси	0-10
3	Тема 2. Цифрові моделі оцінки ризику в абсолютному вираженні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття «Кількісні оцінки міри і ступені ризику»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Засоби інформаційних технологій	0-5
4	Тема 3. Цифрові моделі оцінки ризику у відносному вираженні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Практичне заняття «Безрозмірні показники ризику»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Засоби інформаційних технологій	0-5
5	Тема 3. Цифрові моделі оцінки ризику у відносному вираженні	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	0-5
	Практичне заняття «Коефіцієнт ризику планових показників»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Засоби інформаційних технологій	0-5
6	Тема 4. Диверсифікація як спосіб зниження ризику	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття «Оцінка ступеня ризику за допомогою нерівності Чебишева»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Засоби інформаційних технологій	0-10
7	Тема 4. Диверсифікація як спосіб зниження ризику	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела	0-5
	Практичне заняття «Оптимальний портфель цінних паперів»	Практичне заняття	Методичні рекомендації Засоби інформаційних технологій	0-5

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
8	Тема 5. Поняття корисності в ризик-менеджменті	Лекція	Презентація за темою Рекомендовані джерела Спеціалізовані веб-ресурси	–
	Презентація результатів виконання командного / індивідуального завдання: «Цифрові моделі кількісної оцінки ризику»	Практичне заняття	Презентації здобувачів	0-40
9	Підведення підсумків вивчення дисципліни	Контрольні заходи	Силабус ККР для проведення заліку Анкети у MS Forms	–

Командне / індивідуальне завдання «Цифрові моделі кількісної оцінки ризику» полягає у розробленні та захисті здобувачами вищої освіти роботи з організації, проведення та аналізу даних статистичного дослідження обраного регіонального ринку товарів.

Форма проведення: розроблення, презентація та захист (відповіді на запитання, дискусія) командного / індивідуального завдання перед аудиторією (бажано використовувати MS PowerPoint).

Зміст завдання:

- 1) Оцінити міру й ступінь ризику підприємства.
- 2) Оцінити ризик планових показників діяльності підприємства.
- 3) Оцінити систематичний ризик роботи підприємства.
- 4) Оцінити ризик роботи підприємства.
- 5) Обчислити ризик банкрутства підприємства за допомогою нерівності Чебишева.
- 6) Оцінити ризик при інвестуванні різних видів цінних паперів.
- 7) Сформувати оптимальний портфель цінних паперів.
- 8) Визначити відношення підприємства до ризику за допомогою функції несхильності до ризику.
- 9) З використанням функції корисності оцінити можливі способи дій, які ведуть до різних результатів.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій аккаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office 365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджета до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle. Інсталюваний на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 - 100	відмінно
74 - 89	добре
60 - 73	задовільно
0 - 59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 7-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та виконання і захисту практичних робіт складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *участі у дискусіях* під час інтерактивних лекцій, виконанню та *презентації результатів індивідуального завдання*, зміст якого описано у розділі 4 (участь у дискусіях та презентація результатів окремих завдань оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НПК (магістр)) (див. «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів за окремими темами та завданнями, див. у табл. розділу 4). Загалом за участь у дискусіях і захист результатів виконання індивідуального завдання отримується **максимум 60 балів**.

Практичні роботи (індивідуальні і командні завдання, розподіл балів див. у табл. розділу 4) виконуються під час практичних занять (презентація результатів окремих завдань оцінюється в межах 100 балів відповідно до Загальних критеріїв досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НПК (магістр)) (див. «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://cutt.ly/1ORACPD>) із подальшим перерахунком відповідно до розподілу балів за окремими темами та завданнями, див. у табл. розділу 4). При несвоєчасному здаванні практичної роботи оцінка знижується вдвічі. У сумі за практичну частину курсу при поточному оцінюванні отримується **максимум 40 балів**.

Отримані бали за теоретичну частину та практичні роботи додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
60	40	100

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи. У випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (залік)** під час сесії. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконаних індивідуальних завдань (дві практичні роботи), він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Залік проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **60 тестових завдань** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 1 бал (**разом 60 балів**) та **10 тестових завдань** з практичної частини, кожне з запитань оцінюється максимум у 4 бали (**разом 40 балів**), причому:

- 4 бали – відповідність еталону;
- 3 бали – відповідність еталону з незначними помилками;
- 2 бали – часткова відповідність еталону, питання повністю не розкриті;
- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;
- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за відкриті та закриті тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»:

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на НТУ Microsoft Office та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здобувачі вищої освіти має право на зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті, за окремими темами або видами навчальної активності із попереднім погодженням з викладачем

дисципліни та гарантом освітньої програми. Визнання результатів здійснюється за наявності відповідних сертифікатів.

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Азаренкова Г. М. Аналіз моделювання і управління ризиком (в схемах та прикладах) : навч. посібник. – Львів: Новий світ-2000, 2011. – 240 с.
2. Боровик М. В. Ризик-менеджмент: конспект лекцій. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 65 с.
3. Вітлінський В. В., Наконечний С. І. Ризик у менеджменті. – Київ: ТОВ «Борисфен-М», 1996. – 336 с.
4. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання : навч. посібник. – Київ : Центр навч. літ-ри, 2006. – 312 с.
5. Кузьмін О. Є., Вербницька Г. Л., Мельник О. Г. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навч. посібник. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. – 212 с.
6. Машина Н. І. Економічний ризик та методи його вимірювання: навч. посібник. – Київ: Центр навч. літ-ри, 2003. – 188 с.
7. Старостіна А. О., Кравченко В. А. Ризик-менеджмент: теорія та практика: навч. посібник. – Київ: ІВЦ «Вид-во «Політехніка», 2004. – 200 с.

Нормативні документи

1. Про внесення змін до Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27 груд. 2018 р. № 373 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0082-19>.
2. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23 бер. 2000 р. № 1602-III.
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серп. 2020 р. № 695 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
4. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31 бер. № 79 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0082-19>.
5. Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 08 квіт. 2015 р. № 214 // <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-п>.
6. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громад : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30 бер. 2016 № 75 // https://cct.com.ua/2016/30.03.2016_75.htm.
7. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова Кабінету Міністрів від 11 лис. 2015 р. № 932 // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.

8. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна» / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. – 174 с. // http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
9. Цілі сталого розвитку 2030 / ООН в Україні // <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>.

Додаткові

1. Верченко П. І. Багатокритеріальність і динаміка економічного ризику (моделі та методи): монографія. – Київ: КНЕУ, 2006. – 272 с.
2. Вітлінський В. В. Аналіз, оцінка й моделювання ризику: монографія. – Київ: ДЕМІУР, 1996. – 212 с.
3. Вітлінський В. В. Економічний ризик: ігрові моделі: Навч. посібник / В. В. Вітлінський, П. І. Верченко, А. В. Сігал, Я. С. Наконечний. – Київ: КНЕУ, 2002. – 446 с.
4. Вітлінський В. В. Моделювання економіки: навч. посібник. – Київ: КНЕУ, 2003. – 408 с.
5. Волинець І. І. Організація ризик-менеджменту на підприємстві. – Економічний часопис Східноєвропейського нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2016. – № 2. – С. 51–55.
6. Глібчук В. М. Сутність ризику як економічної категорії. – Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2007 // http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/35530/1/16_102-107.pdf.
7. Гранатуров В. М., Литовченко І. В., Харічков С. К. Аналіз підприємницьких ризиків : проблеми визначення, класифікації та кількісної оцінки : монографія. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2003. – 164 с.
8. Грінчук А. Л. Ризики банківської діяльності та основні методи оцінки. Репозитарій Харківського нац. економічного ун-ту ім. Семена Кузнеця, 2013 // <http://repository.hneu.edu.ua>.
9. Д'яконова І. І., Шиян Д. В. Методика оцінки ефективності фінансового моніторингу. – Вісник Української академії банківської справи, 2013. – № 1 (34). – С. 10–16.
10. Долінський Л. Б. Корчинський В. В. Ідентифікація та кількісне оцінювання кредитного ризику комерційного банку. – Економічний аналіз, 2016. – Т. 25. – № 1. – С. 180–189.
11. Дуднева Ю. Е. Ризик-менеджмент: інтегрований підхід до організації. – Електронне наукове фахове видання Мукачівського держ. ун-ту «Економіка та суспільство», 2019. – № 20. – С. 229–236.
12. Дядюк М. А. Управління ризиками: консп. лекц. – Харків: Форт, 2017. – С. 165 // <http://elib.hduht.edu.ua/jspui/handle/123456789/1893>.
13. Дячков Д. В. Формування системи ризик-менеджменту підприємства. Економічний форум, 2015. – № 4. – С. 235–241.
14. Єпіфанов А. О., Васильєва Т. А., Козьменко С. М. Управління ризиками базових банківських операцій: монографія. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2012. – 283 с.
15. Кльоба Л. Г. Напрями вдосконалення управління банківськими ризиками. – Економіка та держава, 2018. – № 6. – С. 80–85.
16. Корж Н. В. Методи управління фінансовими ризиками. – Теорія та практика науки, 2016. – № 10. – С. 11–16.
17. Лагунова І. А. Сутність та принципи концепції ризик-менеджменту. – Актуальні проблеми державного управління, 2018. – № 1 (53). – С. 44–52.
18. Лепа Р. М., Тимохин В. М. Прийняття управлінських рішень на підприємстві: теорія та практика : монографія. – Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2004. – 262 с.
19. Лисенко О. В., Мелоян О. Г. Управління ризиками банку в системі внутрішнього фінансового моніторингу. – Вісник ЖДТУ, 2015. – № 3. – С. 145–152.
20. Лук'янова В. В., Головач Т. В. Економічний ризик : навч. посібник. – Київ: Академвидав, 2007. – 464 с.
21. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування : підручник / В. М. Геєць, Т. С. Клебанова, О. І. Черняк та ін. – 2-е вид., виправ. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2008. – 396 с.
22. Мороз В. М., Мороз С. А. Ризик-менеджмент : навч. посібник для студ. спец. 281 «Публічне управління та адміністрування». – Харків: НТУ «ХП», 2018. – 140 с. //

http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/39143/1/Book_2018_Moroz_Ryzuk_menedzhment.pdf.

23. Мороз І. О. Сутність управління ризиками підприємства та навички, необхідні менеджеру для його провадження: зб. тез Всеукраїнської науково-практичної online конференції аспірантів, молодих учених та студентів ЖДТУ, 2017. – Т. 2. // <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/6819>.

24. Москаленко Н. В., Климчук Н. Я. Управління ризиками легалізації доходів одержаних злочинним шляхом. – Університет державної фіскальної служби України, 2017. – № 1. – С. 183–194.

25. Мостенська Т. Л., Скопенко Н. С. Ризик-менеджмент як інструмент управління господарським ризиком підприємства. – Вісник Запорізького нац. ун-ту. – 2010. – № 3 (7). – С. 72–79.

26. Подчесова В. Ю. Управління кредитними ризиками та шляхи їх мінімізації. Економіка: проблеми теорії та практики, 2005. – Т. 4. – № 205. – С. 967–972.

27. Серьогін С. С., Водяницька О. В., Соколова Н. В. Особливості управління банківськими ризиками. – Мукачевський держ. ун-т, 2018. – № 16. – С. 700–704.

28. Система управління ризиками підприємства ISO 31000 // <https://www.sciencetr.com/uk/belgelendirme/sistem-belgelendirme/iso-31000-kurumsal-risk-yonetim-sistemi>.

29. Сірік І. П. Методичні підходи до обґрунтування управлінських рішень. Ефективна економіка // <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=623>.

30. Старушенко Г. А., Кравцов О. В. Методичні вказівки до виконання практичних завдань з курсу «Управління ризиком»: У 2 ч. Частина І. – Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2008. – 44 с.

31. Старушенко Г. А., Кравцов О. В. Методичні вказівки до виконання практичних завдань з курсу «Управління ризиком»: У 2 ч. Частина ІІ. – Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2008. – 80 с.

32. Страхарчук В. П. Концептуальні засади кількісної оцінки ризиків. Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України, 2004. – Т. 9. – С. 278–287.

33. Стрельбицька Н. Є. Становлення та розвиток міжнародних стандартів управління ризиками. – Вісник КНТЕУ, Київ. – 2008. – № 6. – С. 84–93.

34. Стрельбицька Н. Уніфікований міжнародний стандарт ризик-менеджменту як відповідь на виклики глобалізації // <https://core.ac.uk/download/pdf/60789266.pdf>.

35. Тимошик Н. С. Формування ефективної системи управління фінансовими ризиками. Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 29–31 берез. 2019 р., Тернопіль, 2018. – Т. 1. – С. 61–63.

36. Третяк Д. Д., Душейко П. А. Теоретичні аспекти ризик-менеджменту банку // <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5108&i=17>.

37. Шегда А. В., Голованенко М. В. Ризики в підприємстві: оцінювання та управління : навч. посібник ; за ред. А. В. Шегди. – Київ : Знання, 2008. – 271 с.

Інформаційні ресурси

1. «ТРЕМБІТА». Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. URL: <https://trembita.gov.ua>.

2. ISO 31000:2009 Risk management – Principles and guidelines. URL: <https://www.iso.org/ru/standard/43170.html>.

3. Risk Management. URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/strategy/risk-management/>

4. What is Risk Management? URL: <https://www.ibm.com/topics/risk-management>.

5. Аспекти публічного управління. URL: www.aspects.org.ua.

6. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.